

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábon hetente egyszeri hirdetésnél 18 Ft., többzori hirdetésnél 14 Ft. — Hivatalos hirdetésenként minden szöveg 4 Ft. — Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

<p>Előfizetési árak:</p> <p>Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.</p> <p>Egyes szám ára 20 fillér.</p>		<p>Felolvasó szerkesztő: ÉLES KÁROLY. Laptulajdonos és kiadó: HORVÁT GÁBOR.</p>	<p>A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>
--	--	--	---

Az uccai lámpák.

Anyagi erőnket meghaladó községi pótlékunkhoz arányítva bizony szép kevés előnyben részesül városunk lakossága. No, nem is kívánunk valami sokat. Holmi aszfalt gyalogjárókról, villamos vasutakról, c-atornázásról még csak álmodni sem akarunk. Vízvezetékéről is csak egyszer álmodtunk. Azután fölébredtünk s a terv összeomlott. Álom volt, kártyavár volt. Még villamos világításra sem gondolunk, amiről pedig Tapolcán komoly tervek, Csabrendeken komoly diskurzusok folynak. Nem. Mi szegények és szegénységünk tudatában szerények is vagyunk. Am még a mi szerénységünkön sem üt csorbát, ha kissé jobb és több világítást kérünk uccáinkra. Mert most úgy vagyunk, hogy mikor teljes fényökben ragyognak azok az uccai petróleumlámpák, hát akkor is 10-12 lépés távolságban már oly fekete sötétségben kell botorkálnunk, hogy ez a sötétség legalább is édes leánya a bibliai híres egyiptomi sötétségnek.

Gyakran azonban ezt a gyér világosságot is nélkülözniük kell. Ha a napférsínátó úr holdtöltét jelez a kalendáriumban, úgy felhős ég vagy szakadó esőzés idején lehet koromsötétség, bizony nem gyúlnak ki azok a lámpák. Sötétek maradnak még akkor is, ha az újabbkori Herschel esti 8-9 órára jelzi a holdnak látogatását az égbolton. A lámpákat ekkor sem gyújtják meg, holott fél hat,

órákor már harapni lehet a sötétséget. Ebben a holdvilágtalan és lámpátlan esti időszakban azután bukácsolhat a járóelő ember, nekimehet a falnak, kerítésnek, kutyávanak és felebarátjának, betörheti az orrát avagy oldala bordáját: mindez nem segít sem a petróleumlámpákon, sem a sötétségen.

Ideje volna tehát, hogy ezt a mi közvilágításunkat végre egy kis reform alá vegyük. Nem akarunk modern *villagosságot*, nem, csak egy kis javítást, egy kis több világítást sürgetünk.

Elsőben is a mostani lámpákat kellene alapos vizsgálat és tatarozás alá vetni. Bizony egyiket-másikat mégvisele az idő, úgy hogy nagyon rimánkodik egy kis javításért. Kinjában rosszul és csak amolyan vörös fényben izzik, ami nem nagy kárt okoz az éjjeli sötétségben. Másoknak a külső burkolata szorult javításra. A lámpa nem egy keretben eldül s az oldalüveget betöri úgy, hogy egy-egy kis szél eloltja benne a lelket, akarom mondani a lángot.

Első dolog volna tehát, hogy alapos vizsgálat és javítás alá fogják az összes lámpákat.

Másodsorban megérdemelnénk ma már valamivel erősebb világítást, mint amilyennel városunk dicsekedhetik. Különösen mióta az uccákra ültetett fák meglombosodtak, azóta még kevesebbnek tűnik föl az uccai lámpák száma. A fák lombjai ugyanis följogják a mellettök álló lámpák világosságát és erős árnyékot is vetnek az utakra. Így a lámpák világi-

tása nem hatolhat messzebbre, olvész a fák árnyékában.

Szaporítsa tehát a város képviselőtestülete a lámpák számát. Utóvégre ebbe a kis költségbe már nem hal bele a város lakossága, ha az évekkkel előbb fizetett 72 százalékot is kibírta.

Világítás dolgában pedig legyenek kissé több tekintettel arra is, hogy a mellék uccák lakói is csak annyi községi pótlékot fizetnek, mint a fő uccáké. Az igaz helyénvaló, hogy a fő uccákat, mint élénkebb forgalmu helyeket, jobban világítsák, de azért joggal kérhetnek a közvilágításból a mellék uccák is. E tekintetben legtöbb panaszra a malom ucca ad okot. Ebben az uccában ott van a mosó és egy másik kút, amelyből a lajtások hordják a vizet. Ide járnak az állatokat itatni, itt a gőzmalom. Tehát egyik legforgalmasabb uccánk. És nincs benne egy lámpa sem! Egyik lámpa az Árpád ucca végén, a másik a plébánia templom előtt van, közbül egy sem. Van is ebben az uccában olyan vak sötétség, mint valami föld alatti börtönben. Ne adja Isten, de valami késő esti vagy éjszakai tűz alkalmával ugyancsak megboszulná magát ez a vaksötétség, mert az idevetődő lajtások alighanem elbódulnának benne.

Úgy ebbe az uccába, mint a vasuti bevezető út mellé már nem egyszer kértünk lámpát. Eddig hasztalan, sürgetésünknek csupán egy felszólalás volt az eredménye, ez is nyom nélkül tűnt el a képviselőtestületben. Azaz annyit a ma-

Ősz van.

Ősz van hiába! . . . Szél süvölt át
A sápadt lombokon,
A napsugaras szép tavaszról
Én már csak álmodom.

Körülöttem bús hervadás van,
És átsir lelkemen . . .
Ősz van hiába! . . . Ámde mindegy,
Csak álomom szép legyen.

Pakots József.

Az első és az utolsó.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

Fájó lábam ide szögez a puha karosszékhez. Mozdulatlal nul ülve, a siri csendben önkénytelenül is az idő mulásáról gondoikodom.

Az idő mulik! Rendületlenül halad, sietvé tovább, semmi sincs, ami útjában megakadályozhatná haladását. Az idő mulik. Olyan törvény ez, amely megváltozhatatlan, megdönthetetlen, amelynek még csak elképzelni sem tudjuk az ellenkezőjét. Mi lenne akkor, ha az idő állna, ha az idő nem haladna, sietve, gyorsan . . . Az idő mulik!

És mégis hányan vannak, akik a boldog szerelem korszakában meg akarják állítani az

idő folyását, nem gondolva meg, hogy ugyanazon édes pillanatok másoknak úgy lehet keserves könnyár özönét fakasztják.

Nem könyörtelenség a haladás az időtől. Mulásában fenségesen nyilatkozik meg a legszébb erények egyike: az irgalom.

Volt idő, amikor én is megakartam állítani az idő folyását, megakartam állítani az első csók gyönyörrel teljes pillanatát, de az idő mult, haladt tovább rendületlenül.

Abban a korban éltem, amelyben a bohóság és jókedv derüje ragyogja be az ember minden tettét, amelynek aranyos kedőlyel átélte kalandjait, víg epizódjait, bár az idő rég fátyolt borított már reájuk, el nem tudom egészen felejteni sohasem.

Egyik ismerősömmel találkoztam vele először. Nemsokára azután bekövetkezett nálam az az állapot, amelyet gyerekszerelmek szoktak nevezni.

Kimondhatatlantul szerelmes voltam. Mikor ott állott mellettem, véletlenül kezemhez ért puha kis kacsója, visszatartóztatlanul rohant a bizsergő vér a szívembe s tisztán hatoltam annak a kis zakatoló jószágnak minden egyes dobbanását . . .

Egyszer azután a kis kéz ott maradt az enyémben, láng lett egész vérem. Remegve karoltam át, izgatottan stgattam a fülebe mindazt, ami szívem mélyéből ajkaimra tödült . . . Mindkettőnk elszédített az a boldog, mámorító ér-

zés, pihegve hajtotta fejcsékjét vállamra és elcsattant a felejthetetlen — első csók.

Borongó őszi reggel volt. Az elsőszül levelek nyirkosan, összezsugorodva lógtak a csupaszodó ágakról. A sűrű köd nedves leplet borított a talajra. Mint az elhaló természet utolsó lélegzése, nehézkes szellő mozgatta a lombzottól megfosztott ágakat . . .

A természet gyászba borult.
Ott álltam mellette. Kórágymán snylódott már hosszú idő óta. Arcának piros rózsái eltűntek. Ragyogó fekete szeme elvesztette már fényét.

Aggódva fogtam hidegűző kezét, de vártam, hittem, hogy még mosolyogni fog majd reám s feljönnek majd ismét a régi boldog perceik.

De másként volt megírva. Mindennek másként kellett történnie. A gyenge virágszálnak, alig látta bár az élet tavaszát, máris a halál fagyos, dermesztő ölelését kelle éreznie.

Reszkelve, remegve néztem, mint érinti a halál fagyasztó szele. Összeszorított ajakkal, némán álltam ott, de belsőmben a kétségbeesés démona tombolt.

Ő még egyszer reám mosolygott, keze megmozdult az enyémben, szemében még egyszer fellobogott az a tűz, ami a pezsgő élet jele s izgatottan megszorította kezem.

Beszélni akart, de ajkára nem jött szó, csak nézett hosszan epedve, vágyódva . . .

lom uccára megigérték, hogyha az ucca lakosai összegyűjtik a költséget és a lámpát fölállítják, úgy a város világítja azt. A dolog azután ennyiben maradt. Am a városnak nem kellene sajnálni azt a néhány koronát, mert ezekre a pontokra az egész közönség életbiztonsága követeli a lámpákat.

A mostani őszi esték sürgősen követelik a több világosságot. Szóvá tettük ezt a követelést, vajjon lesz-e valami eredménye?

A vásárban.

Végigjártam két őszi vásárunkat. Bár mahavásárunk nem volt, különösen a dömötöri vásár igen terjedelmes vala. Hatalmas portékás sátorok széles uccákat alkottak, amelyeken úgy nyüzsgött a nép, mint a bolyban a hangyák. Különösen nagy terjedelműek voltak a magyar szabók sátrai. Némelyik hossza volt 25 m is, szélessége ennek harmada. A sátrakban tömött sorokban függtek a dolmányok, puruszlikok, nadrágok, a föld népe pedig nézegette, próbálgatta és — vásárolta őket. Feljebb voltak a földön árulók. Leterített ponyvájukon nagy halmokban heverték a szövött árak, a különféle alakú és színű trikók.

Néztem, néztem azt a sok testre való gúnyát s amint elméztem: keserűség fogta el szívemet, mert azokban a gúnyokban a magyar nép munkájának és veritékének oly megtestesülését láttam, mely idegenbe kiömlve, úgy kerül vissza hozzánk.

De beszéljünk világosan!

Az a rengeteg portéka mind-mind Ausztriából öntözött be hozzánk. A magyar szabók ruhadarabja csak úgy, mint azok a testpuhlító trikók. A különbség csak az, hogy a magyar szabók öltözeteit itthon öltöztették össze magyar munkások, míg azt a sok trikófélét teljesen készen szállították nekünk az osztrák gyárak. Mind a kettő azonban csak azt kiáltja, hogy a magyar nemzet legnagyobb fogyasztója a földműves osztály, széles, nagy rétegzetében az osztrák ipart táplálja, élteti és növeli nagyra.

Igy történik, hogy fogyasztás révén s magyar föld terméke, a magyar nép munkája, veritéke, vére hatalmas nagy csatornán át folyik oda át Ausztriába, az osztrák gyárosok zsebébe, ezek gazdagítására, nekünk pedig végtelen szegényítésünkre. Ma már a legutolsó falu népe, örege, apraja mind-mind az osztrák ipar cikkeit fogyasztja s így vált az egész magyar nemzet összes társadalmi rétegzetében az osztrák rabjává.

Mert ez iparfogyasztás révén rengeteg magyar föld terméke, magyar ész és kéz produktumai milliók ömlenek ki az országból. Az osztrák silány, rossz portékáival elárasztja a magyar piacokat, a magyar népet s busás adókat sajtol ki belőlünk. Ez a térfoglalás, piacainknak ez a meghódítása már teljes hatalmába kerítette földműves népünket is: És éppen azért megdöbbenő, mert a nemzet legnagyobb tömegét, a népmilliókat kerítette érdekeinek körzetébe.

Magához akart vonni. Lehajoltam hozzá. Gyászos merev tekintetem, összetalálkozott sóvárgó pillantásával. Még közelebb hajoltam s a következő pillanatban ajkaink egymásra tapadtak.

Ez volt az utolsó csók! . . . Gyászba borult előttem az egész mindenség!

Az idő mult, haladt tovább rendületlenül s mégis minden percének mulása egész örökkévalóságnak tettszett előttem . . . Szerettem volna, ha az évek perceké, az évtizedek órákká váltak volna és úgy rohantak volna a multnak mindent elnyelő homályába. És az idő lassan — lassan mult . . .

Mély fájdalomra, mérhetetlen bánatomra a haladó idő minden egyes perce egy-egy csekély, de oly enyhe fátylat vetett, gyenge ködszerű valamit . . . előbb sötétet, majd mindig, mindig világosabbat. E sok vékony fátylat összessége képezte most a feledést.

S ez a mindent behesztező ár csak az idő mulásával kapható.

Az idő maga az enyhület. Fátylával betakarja a legfőbb sebeket is. Évek, évtizedek multak el azóta, a deni ifjából megtört aggastyán lett, a virgunc ifjából szeket őrző tehetetlen öreg. Az idő mulása annak a sebeit is betakarta s meg is gyógyítja majd örökre.

Szundy Karoly.

Azelőtt a magyar nép magyar posztóban járt. A mi vidékünkön a közögi és pinkafői szűrtős kék posztó volt népünk viselete. Ebből került ki ünneplője, téli ruházata, míg a nyári dolgoztató ruha a saját asszonya termette és fona kenderből, magyar takács szötte vászonból készült. Ebből lett ki az egész háznép fehérneműje s az eladó leány kelengyéje. Talán innen származott „fehérnépünk”, „vászoncseléd” elnevezése is. Kékfestőink ellátták az asszonynevet mindenféle külső ruhafajával a fejkendőktől le a bokorúgró szoknyáig. A férfemberek szűrtát a veszprémi csapók szöttek, a magyar szűrtszabók varrták, készítője olyan virágos-hímes szűrtöt, hogy nagy úr is megvisehelte volna.

És micsoda kitűnő tartós viselet volt ez! Egy emberöltőre való, sőt sokszor a fiu is hordta még az édes apjától örökölt ruhadarabokat.

Mindennek vége. Vége a magyar szűrtszabóknak is. Maholnap irmagja sem lesz a pinkafői, közögi posztósnak, a veszprémi csapóknak, a magyar szűrtcsnek, szűrtszabóknak.

Azonmód eltűnt a nép kendertermelése, vele eltűnt asszonyaink házi ipara, a fonás, padlásra vagy tűzre került takácsaink szövőszéke. Eltűnt, elnyomta, elnyelte a nagy osztrákipar az ő rengeteg cikkével, amely a vámszövetségés közgazdasági viszonylatban vigan jön be s a vasutak és fatüsi boitok segítségével könnyű szerrel eljut még a magyar koudás kunyhójába is.

És micsoda cikkek ezek! Silány, selejtes, rossz. Igaz, első tekintetre olcsó. Potom penzen vesztegeti az osztrák gyáros, de nem is tart egy évig sem. Hah! Ők kitűnően számítanak. A népet megejtette az olcsó ár, mert nem számít. Nem számítja, hogy évről-évre újra meg kell vásárolnia egész háznépének az osztrák silány portékát s ezzel tiszerte drágábban vásárolja ruhanevelit, mint 2—3 évtizeddel is előbb, mikor erős, tartós, magyar posztóból készült öltözéke. Hasonló módon van a silány, meszes osztrák és cseh siffonnal is, ami a magyar kendertermelést és vászonszövést őrölte meg. És emellett rákapatta a magyar parasztot a módira.

Igy fűződött az egész magyar nép az osztrák nemzetgazdaság érdekeinek szférájához s táplálja legbecsesebb erővel és munkájával az osztrákok gazdagságát, hatalmát és nemzeti erejét. És amivel táplálja, azt önönmagától vonja el.

A nemzeti erőknél ez a tékozlása pár évtizedes, de már megdöbbenő nagyságában illusztrálja a veszedelmet, melynek nyomában okvetlenül járnia kell. A nép általános elszegényedése, a birtokok dobra kerülése, az Amerikába való egyre növekedő kivándorlás súlyos bizonyítéka ennek s egész meztelenségében mutatja a rideg valót, hogy a magyar a tejjel-mézszel folyó országában immár élni sem tud.

Kicsinyes eszközökkel ezt a nemzeti pusztulást meggátolni lehetetlen. A magyar ipar pártolásának eszméje igen szép dolog, sokat lendíthet is, de csak szép elv, szép szó marad, gyakorlati kivitele az egész magyar társadalom és közélet minden vonalára sohasem jut. Épp úgy nem elég az állam szubvenciával való támogatása sem. Eredményeket érhetünk velők, de általános, gyökeres javulást nem lehet tőlök várnunk. A háromszázados, hatalmas és gazdag osztrák nagyparral szemben ezek kicsiny eszközök. Egyedüli orvosszer csakis közgazdasági viszonylatunk megváltoztatásával érhetünk el. Ennek pedig nincs más megoldása, mint az önálló vánterület.

Addig is míg ez elkövetkezik, mert el kell következnie, állítson minden magyar ember háza küszöbe elé háromszínű sorompót az osztrákok ama cikkeinek bejutása ellen, amelyek ma már itthon is készülnek.

Az „Országos Irodalmi Szövetség” elnökségétől.

Felhívás.

Minden nemzetnek legdrágább kincse a nyelve.

Nyelvünkben van az élet.

Mentül magasabb műveltséget ér el az anyanyelvünk, annál bizonyosabb az, hogy élünk, hogy nemzetet és hazát alkotunk.

A sudaras fának nem kell bizonyítania, hogy él: lombja, virága, gyümölcse bizonyít mellelta. Ilyen lombtal koronázott fa a magyar nemzet: köznevelődése: virága a költészet, művészet, gyümölcse a telektápláló tudomány, mely helyesen élni és gyarapodni tanít.

Ámde az előfának, mely egy egész hazát betakar, nemcsak a magasba kell felülni lombos sudarával, de gyökereivel is szét kell terjedni az éltető földben, az egész hazában.

E tápláló gyökerek mag sok rétegébe nemzetünknek nem terjedtek el. Egész néposztályok előtt ismeretlen a magyar irodalom, amely osz-

tályok pedig a magyar nemzet zömét, tömegét képezik.

Más nemzetek, nemcsak a nálunknál előrehaladottabbak, de a hátramaradottabbak is táplálják letkiket hazai irodalmuk termékeivel. Pedig a mi népünk is kedveli és mivell a költészetet, Tanu erre a népdalok és népregék magától termő világa.

A vágy, a hajlandóság megvan a magyar népben az olvasásra, de az még eddig csak a ponyvairódalom termékeiben talált kielégítést.

E hiány kitöltésére vállalkozott irodalmi szövetségünk, melyhez eddigelé csatlakozott huszonnyolc hazai irodalmi társaság közreműködését felajánlotta a legtöbb tehetséges írója a nemzetnek.

Célunk az, hogy a költészet és hasznos tudás népszerű, érthető modorban vezettesék be a magyar nép nagy tömegébe. Hogy otthonra találjanak írónk művei a földműves szalmafödles tanyájában, a kézműves műhelyében, a gyármunkás gyűléjében, a pásztornép karomjában, a halász kunyhójában, a bányász aknájában, a hajós szárnyékában, a vadász pihenőjében és a fonókákban, úgy mint az uri lakokban.

De különös feladatunknak tekintjük azon magyar hazánkfiak között terjesztetni a magyar iróadalom termékeit, kik a végvidékeken, a nemzetiségiek által lakott területeken, elszigetelve tartják fenn hazaszeretben gyökerező nemzeti lelkiéletüket.

Tervünk: jó munkákat adni a nép és miveltebb közönség kezébe és olcsón, hogy a lelke művelődésére fordított filléreket senki se tekintse anyagi áldozatnak és tömeges hozzájárulás fogja biztosítani a vállalat sikerültét.

Felhívásunk szól a magyar nemzethez: mindazokhoz akiknek a magyar nyelv drága kincs. Kiáltó szó ez a pusztában, de ezt a pusztát magyar nép lakja, mely szavunkat meg fogja érteni, s nem hagyja biztató viszhang nélkül.

Dr. Jókai Mór.

Alapító tag lehet az, aki legalább 200 koronát befizet a szövetség céljaira. Rendes tagok: irodalmi és köznevelődési egyetek évi 40 korona; irodalommal hivatásosan foglalkozó magánosok évi 6 korona tagsági díj mellett. Pártoló tag lehet bárki, ha az évi négy korona tagság-díj lefizetésére kötelezi magát.

A tagok illetékül díjtalanul kapják meg a szövetség kiadványait és pedig évenként 5—6 kötet, 6—7 ives, elsőrangú magyar író tollából származó művet. Az első sorozat első kötete: Jókai Mórnak, a szövetség számára most készülő „Bona” című történelmi regénye lesz. A többi műre néve Endrődi Sándor, Ambrus Zoltán, báró Dóczy Lajos, Rakosi Viktor, Gárdonyi Géza és még számos kiváló írónk ajánlotta fel közreműködését a szövetségnek.

A jelentkezések Szundy Károly szövetségi titkárhoz (Budapest, Luther uca 1 | A. szp. 1) küldendők, pénzküldemények pedig Földes Imre szö, pénztárnokhoz (Leszámloló és Pénzváltóbank Budapest, Dorottya uca 9. szám) intézendők.

H I R E K.

— Erzsébet napja. Szívünk szeretetével és áldó fohással emlékezünk november 19-én a magyar nemzet gyászos véget ért nagy királynéjára, Erzsébetre. Minél tovább repül az idő az ő tragikus halálától, annál mélységesebben érezzük a nagy veszteséget s annál jobban sirunk, zokogunk utána. Mert igazolást nyer a nemzet hite, hogy védő angyalát veszítette el benne. Az Erzsébet napján feltörő fájdalom immár gyásznappá avatja november 19-ét. A gyászból kivette részét Sümeg is. Fekete zászlók csüngtek a középületekről, illők a szomorú őszi naphoz, a szívek szomorú megemlékezéséhez. A plébánia templomban reggel 8-kor Németh János plébános gyászmisét tartott az elhunyt királyné lelki üdvéért, amelyen a hatóságok, iskolák és szépszámú közönség vett részt.

Mise után az iskolák gyászünnepet rendeztek. A reáliskola ünnepe a rajzteremben folyt le. Homlokfalán ott függött boldogult királynénk gyászlepellet körített arcképe, szemben a tanulókkal. A gyászünnepet Wiesinger Károly tanár vezetésével az ifjúság énekkara megható gyászdallal nyitotta meg, melyet Homor János I. oszt. tanuló szavalata követett. Móra Istvánnak *Könyörgés* című költeményét szavalta igen sikerülten. Erre az ünnep kimagasló pontja, Kellemen Károly dr. igazgató beszéde következett, aki remek színekkel ecsetelte Erzsébet királynénk életét. A gyönyörű beszédet az énekkar búval, fájdalommal telesírt népdala követte, majd Benyó István III. oszt. tanuló mély hatással adta elő Balla költeményét, Erzsébet királyné emlékezetét. Az ünnepet, amely mély megilletődést gerjesztett a hallgatók szívében, a Himnusszal fejezték be.

A felső leányiskola ünnepét Bánfi Alajos igazgató nyitotta meg. Azután Horváth Ilona tanítónő érdekes és szép felolvasásában ismertette meg a tanulókkal királynénk nagy alakját, Böle Mariska I. oszt. tanuló Farkas Inrénék

Erzsébet című versét szavalta úgyessen, majd a tanuló Hackl Lajosnak Erzsébet királyné emlékére írt gyászadalával az ünnepet befejezték.

Az elemi iskolákban alkalmas helyiség hiányában nem volt közös ünnep, hanem az osztálytanítók méltatták Erzsébet királyné életét, a tanulók pedig szavalták a Himnuszt énekelték.

Tallán Béla földmivelségi miniszter a következő leirattal tudatta a sümegvidéki gazdakörrel földmivelségi miniszterre való kinevezését:

Ó császári és apostoli királyi Felsége folyó évi november hó 3-án Bécsben kelt legfelső kéziratával engem magyar földmivelségi miniszterrel legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, a reám bízott miniszterium vezetését a mai napon átvettem.

Midőn erről a gazdakört van szerencsém tisztelettel értesíteni, egyben felkérem, hogy működésemet hazaifias támogatásában részesíteni méltóztatassék.

Részemről biztosíthatom a gazdakört, hogy mindig örömmel ragadom meg az alkalmat arra, hogy a gazdakör közhasznú működését előmozdíthassam.

Kelt Budapesten 1903. évi november hó 6-án.
Tallán.

Kinevezés. Hornig Károly megyés püspök Vakaró Józsefet Ukkra, Goldmann Bólát Gyepükajánba kántortanítóként kinevezte.

Eljegyzés. Gutzmirrl József szlatinai (Verőcei) tanító eljegyezte Kern Annuskát, Zschiesche József helybeli földmiveltulajdonos leányát.

Az országhazból Kerületünk országgyűlési képviselője, Bitner Zsigmond, folyó hó 17-én tartalmas és szép beszédet tartott a magyar katonai nevelés és a magyar nyelv érdekében. Beszédében emlékeztetett arra a hatalmas küzdelmekre, amelyet eleink a harmincas évek elején a latinnyelv ellen folytattak, s különösen a Wesselényi Miklós báró nagy beszédét idézte s rámutatott, hogy az akkor folytatott küzdelem hasonló a maihoz: mindegyik esetben a nemzeti nyelv jogaiért folyt a küzdelem. Beszédében végén határozati javaslatot nyújtott be, amelyben indítványozta, hogy a katonai iskolákban teljesen magyar nyelven tanítsanak.

Adomány A sümegi népbank igazgatóságának folyó hó 18-án tartott gyűlése a sümegi közfürdő támogatására öt éven át 50—50 K segédelmet szavazott meg. Elismeréssel közöljük az igazgatóság e dicséretes és követésre méltó tettét, mert évvel városunk egyik nélkülözhetetlen intézményét támogatja.

Anyakönyvvezetők. Kovács Béla körjegyzőt a habóti és Vegele Józsefet orosztony-baksaházai anyakönyvvezetőkkel a belügyminiszter kinevezte.

Jegyzőválasztás. Szekeres Ödön kezit helyi adóügyi jegyzőt e hó 14-én egyhangulag közigazgatási jegyzőnek választották meg s helyébe adóügyi jegyzőnek szavazattöbbséggel Bográ Imre galamboki segédjegyzőt.

Közgyűlés. A sümegi temetkezési egyesület ügye egy lépéssel ismét közelebb ért a megvalósulás stádiumához. Folyó hó 15-én hivta össze Németh János plébános a város közönségét értekezletre ez ügyben. A szép számmal megjelent hallgatósággal mindenek előtt tudatta, hogy a *Sümegi r. k. temetkezési egyesület* alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. Majd meggyőző érvekkel bizonyította a temetkezési egyesületek áldásos voltát. Az értekezlet kimondotta, hogy a beiratkozásra 14 napi határidőt tűz ki, ez idő alatt a belépni szándékozók részint a plébánián, részint a taggyűléssel megbízott négy bizalmi férfinál jelentkezzenek, mert az egyesület már 150 taggal megkezdte működését. A beiratkozási díj egyszer s mindenkorra a következő: 12 éves kortól 40-ig 2, 40-től 50-ig 4, 50-től 60-ig 6 K. Azonkívül egy-egy egyesületi tag elhalálozásakor fizetendő 20 fillér rendes díj. Fölvívjuk Sümeg mindkét nembeli róm. kat. közönségét, hogy ez emberbaráti intézményt — saját jól felfogott érdekében — minél jobban támogassa. Saját ügyét karolja föl, — ki az egyesület ügyét fölkarolja. Kölsönösen segítsük egymást, mert itt csakugyan áll a közmondás: „Ma nekem, holnap neked!”

Találmány. Gróf Tivadar helybeli fiatal, intelligens óras mester érdekes találmányt fűdözött fel. Egy kártyavágó gép ez, amely a kerek-sarku használt kártyák körülvágására igen alkalmas. Vendéglők, kávéházak, kaszinók, olvasókörök különösen hasznát veszik a találmánynak s tekintve, hogy ma az egész világon szőlésben-hosszában forgatják, keverik és kopatják a kártyát, a gépezet nagy elterjedésre számíthat. Úgyes iparosunk már megtette a kellő lépéseket, hogy találmányát értékesíthesse. Kávéosok, vendéglősök bizonyosan szívesen fogadják majd a találmányt.

Táncmulatság. A kezit helyi m. kir. gazdasági tanintézet kebelében femálló Atletikai

Klub 1903. évi december hó 5-én az „Amazon” szálló nagytermében vívó-estellyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belépő díj: személyre 2 korona. Családjegy 3 személyig 6 korona. Minden további személy 2 korona. Kezlete este 8 órakor.

A Magyar Védő-Egyesület komoly, tervszerű működését megkezdte s az ügyvezető bizottság széleskörű intézkedésekről vett tudomást az ügyvezető bizottsági gyűlésen. Az alapszabályokat a belügyminiszterium jóváhagyta s most már semmi akadályja nincsen annak, hogy a Magyar Védő-Egyesület működését megkezdje. Az egyesület céljait kifejtő, egész közgazdasági programot felölelő nagy érdeklődésre számot tartó Szózatát ötveneret példányban küldik szét a vármegyékhez, a városokhoz, a különféle hazafias egyesületekhez, a kereskedő testületekhez, olvasóköröknek, a négyesületeknek, kaszinókhöz, szóval a társadalom minden rétegéhez, hogy a magyar származású áru iránt a vevőközönség elengedhetetlen érdeklődésével: annak védelme egy csapásra induljon meg ország-szerte. Az ügyvezető bizottság tudomásul vette, hogy a budapesti ipartestületek egy karácsonyi bemutató vásár rendezésére egyesültek a Magyar Védő-Egyesület vezetésével s pártfogása alatt s ez lesz az első alkalom, amidőn valóban magyar és honi származású iparcikkek kerülnek egy csoportban bemutatásra, ahol a karácsonyi vásár időszakában az ügy iránt érdeklődő közönség szükségletét egyszerre és egy helyen szerezheti be. Az iparfejlesztés nagy horderejére való tekintettel szükségesnek mutatkozott egy országos értekezletnek tartása, amikor a Magyar Védő-Egyesület céljaitól öszhangban álló iparfejlesztés gyakorlati módjai kerülnek megbeszélésre, amely kérdésnek előkészítésére bizottságot küldtek ki.

Világításvanok. Erről szól lapunk vezető cikke. Hogy mennyire helyénvaló a kérdést szóvá tenni, mutatja, hogy pl. 20-án este sem a templom-téren, sem a Peuc-féle vendéglő előtt nem égett a lámpa, holott az eget nehéz felhők borították, szakadt az eső s a föld feketesége is emelte a szuroksötétséget. Ez eset kapcsán is ismételjük: több világítást!

Vásár. Folyó hó 19-én tartott Erzsébet-napi vásárunk nagyon sikeresül ütött ki. Marhavásár nem volt, mert a hónapok óta urakodó száj- és körhömfajás még nem szűnt meg. Zsibvásárunk is kicsiny volt, mert az előző napi nagy eső igen visszatartotta a vásároló népet. Csak eladó volt elég, mert ezeket hajlja a remény, hogy a télvíz elején majd csak lesz egy kis vásárjuk. Bizony kellő számú vevő hiányában családniok kellett. — A tapolcai miklósnapi vásárt Miklósnapot megelőző hétfőn, azaz november 30-án tartják. Hasított körmű állatokat nem szabad felhajtani.

Összeférhetetlenség. Egyik vármegye törvényhatósági bizottsága határozatilag kimondta, hogy a vármegyei tisztviselőknél hivatali állásával a pénzügyintézeteknél viselt igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagságot öszszeférhetetlennek nem tartja. Ez a határozat felebevezés folytán a belügyminiszterhez került, ki azt feloldotta, mert esetről-esetre bírálendő el, vajjon az illető tisztviselőt nem akadályozza-e a pénzügyintézetnél elfoglalt állása a tisztviselői kötelességek teljesítésében és nem befolyásolja-e hivatalos működésében.

Polgárit végzet gyógyszerész gyakornok önkéntességi kedvezménye. A belügyminiszter meg a múlt évben elrendelte, hogy azok a magyar állampolgárok, akik hat polgári iskolai osztályt végeztek s a latin nyelvből vizsgát tettek, felvehetők gyógyszerész gyakornokoknak s 3 évi gyakornokoskodás után a gyakornoki vizsgára bocsáttanak, éppugy mint azok, akik a gyógyszerész gyakorlat megkezdése előtt hat gimnázium vagy reáliskolai oszt. végeztek. Ennek fogva a honvédelmi miniszter legújabb rendelete értelmében azok a magyar állampolgár gyógyszerészek, akik Magyarországon hat polgárit végeztek, a latin nyelvből vizsgát tettek és a gyógyszerész-gyakornoki vizsgát letették, az egyévi tényleges szolgálat kedvezményében, mint gyógyszerészek részesíthetők.

Vonatkésés. Mióta Sümegre vonatok jönnek, azóta folyó hó 17-én volt először vonatkésés, amelyet a mozdony pechje okozott. Midőn nevezett nap délután Ukk felől jött a vonat, eltörött a mozdony tolorúda. De azért valahogy mégis csak behozta a vonatot. Az állomásfőnök azután táviratozott Ukkra, ahonnan a tehervonat gépét indították el Sümegre a megkezdett vonat továbbszállítására. Az utasok két órai késedelemmel utazhattak tovább Tapolca felé.

Tűz. Ismét tüzet okoztak a gyújtóvá játszó gyermekek. Dergecs pusztán László Antal, Szijártó Mihály és Székely Andras 4 éves kisgyermekek gyújtót csentek ki a szobából s föl is gyújtották vele Szijártó Mihály szőnyegét, ahonnan a tűz átkapott egy lábasajtába s ezt a benne fölhalmozott takarmánnyal együtt elham-

vasztotta. A kár 540 K 40 f. A károsultak jó részét eselédemberek, akiknek téli takarmánykészletét pusztította el a tűz. Tanulság: zárt helyen kell a gyújtót tartani.

Vásár elnapolás. A kereskedelmiügyi miniszter megengedte, hogy Kaposvár községben évenként május 10 és október 28 közt öt országos vásárok az eselben, ha a határnapok vásárnap vagy ünnepnapra esnek, ezentúl a reá következő hétköznapon tartassanak meg.

Gombamérgőzés. Deli József sümegi lakos felesége gombát szedett a szőlőben s ezt folyó hó 17-én ebédre meg is főzte. Evett belőle az egész család. Az anya, a gyermek és ennek öreganya mindjárt ebéd után kihányták a gombát s így esekély rosszületét árán megmenekültek, ellenben a család fej igen rosszul lett, úgy hogy a rögtön odahívott Biró József dr. már rendkívül súlyos görcsökben találta. Az orvosi segedelemnek mégis sikerült megmentenie a beteget, bár két napon át élet-halál között lebegett. Az eset óvatosságra int.

Furfangos család. A múlt hét egyik napján Berta Gyula tapolcai vendéglőshöz egy jól öltözött vendég állított be és szobát kért. A közös ebéd közben étkezett, ivott is, azután kifuzta a költségét s visszavonult a részére fenntartott szobába. Mily nagy volt Berták meglepetése, midőn reggelre kelve, a vendég szobáját üresen találta. A dolog gyanusnak tűnt fel, kutatni kezdtek s meglepetéssel vették észre, hogy a vendég szobájában levő szekránynak a teteje fel van feszítve — bizonyosan, hogy ne legyen oly gyorsan észrevehető, az ajtót sértetlenül hagyta — és hiányzott abból egy öltözet téli ruha és egy bársonybélésű télikabát, mit a furfangos tolvaj elemelt. Berta kára mintegy 200 korona. A csalót keresik.

A rongyszedés veszedelme. A rongyszedés eddig sem volt valami előkelő foglalkozás és most kitűnt hogy veszedelmes is. — A belügyminiszter a múlt héten körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben előadja, hogy a rongynak, csontnak, nyers bőröknek és egyéb hulladékoknak gyűjtése valóságos melegágya a himlőnek, difteritisznek, vörhenynek, lépfeneének. A kereskedelmi miniszterrel egyetértve elrendelte tehát, hogy a csont-, rongy- és nyers bőr hulladékszedőknek a rendőrhatalóságok által kiállított és megbízhatóságukat igazoló bizonyítványt kell beszerezniök, nem árusíthatnak nyálánkságot s oly játékszereket, például pipót, melyeket a gyermekek szájkába vesznek, ilyesmit ajándékba sem adhatnak. Végül megtiltja, hogy azok a kereskedők, akik e hulladékok gyűjtésével foglalkoznak, játékszer, nyálánkságot nem árusíthatnak. — A mulasztások kihágást képeznek.

PENTZ MIHÁLY
KÖFARAGÓ-MESTER
SÜMEGEN

Nagy sűrő-raktár
bet- és külföldi márványokból,
granit és sienitből, stb. kövekből.

Elvállal és készít: siremléket,
úti keresztet, Szent-Háromság
szobrokat, kriptákat, épület mun-
kakat s minden e szakmába való
munkákat és javításokat . . .

Sár cipő (galoschni) hölgyek részére 1 pár 1 frt 25, duplaerős, urak részére 1 frt 75.

Würzburger Jakabnál, Sümege.

8 nap próba!

Csak 2.75 forintért küldök utánvétellel, vagy az összeg előleges beküldése mellett.

Egy nélkülözhetetlen nickel remont. zsebóra „System-Roskopf Patent” jeggyel, 36 óras szerkezettel és másodpercmutatóval, pillanatra pontosan járó, 3 évi jótállással, (egy elegáns aranyozott óralánc és reklám-cikk ingyen mellékeltek).

Nem megfelelőnél pénz vissza, azért veszteség kizárva.

M. J. Holzer

óra- és ékszer gyári raktár nagyban, Krakau, (Öst.) Dietelsg. 66.

A cs. és kir. állami hivatalnokok szállítója. Képes óra- és ékszer-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Ügynökök kerestetnek. Hasonló hirdetések utánzatok.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, természet nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincs oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb dísz, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelező-lapon tudatja.

Cím:

Ermelleki első szőlőültetvénytelep, Nagy-Kágya, n. p. Székelyhid.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a kiadóhivatal.

Grünfeld J. uri szabó nagy szövetraktára.

Tessék meggyőződni!

Az őszi és téli idény kezdetével értesítem a n. é. közönséget, hogy sikerült nagymennyiségű divat-szöveteket vásárolnom és abban a helyzetben vagyok, hogy bármely nagyvárosi szabóval a versenyt felvehetem.

Készítek legújabb divatos öltönyt, felöltőt, 28 kor.-tól feljebb, mikadó (gazdász) télikabátot 20 koronától feljebb. — Raktáron tartok mindenféle kész férfi-, fiu- és gyermekruhákat meglepő olcsó áron.

Külön értesítés. Szabómesterek és privát vevőknek gyári áron árusítok el mindenféle divatszöveteket, úgyszintén mindennemű belésárukat.

Kitünő tisztelettel

Grünfeld J.

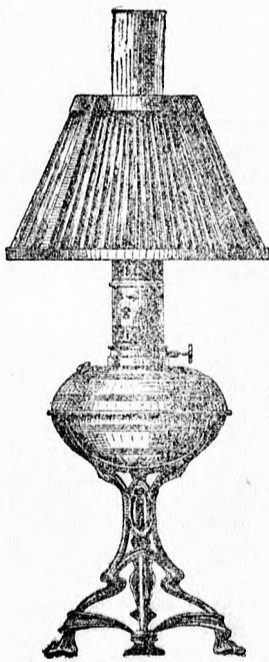
uri szabó nagy szövetraktára, Sümege.

AUERFÉNY.

Magyar Gázizzófény Részvénytársaság

Welsbachi dr. Auer Károly szabadalma

Budapesten VI., Vácikörut 3. sz.

A társaság gyártmányai:

Auer-féle szesz- (spiritusz) lámpák.

Auer-féle szab. izzótestek és Auerlámpák gázvilágításhoz.

Gáz-, villany- és szesz (spiritusz) csillárok, falikarok, uccai lámpák, egyszerű és díszes kivitelben.

Spiritusz főző-, fűtő- és vízhevíto készülékek.

A szeszvilágítás berendezése igen célszerű oly helyiségekben, hol sem gáz, sem villany nem áll rendelkezésre.

A társaság elvállalja nagyobb épületek, kastélyok, vendéglők, pályaudvarok és fürdőhelyek szeszvilágítási berendezését.

A szeszvilágítás berendezésénél a meglévő petroleum-lámpák fémtartályai, csekély átalakítási költségekkel legnagyobb részben felhasználhatók.

Árjegyzék esetleg költségvetés kívánatra ingyen és bérmentve.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Trieszti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST mellett ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/2 palack 5 korona, 1/4 palack 2-60 korona 10 palack rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Sümege, Márkus Salamon Fia fűszerkereskedésében; nagybani eladás a vidék részére Sattler Józsefnél, Nagy-Kanizsán.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.